

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
MEMORANDUMA O SUGLASNOSTI IZMEĐU VLADE
REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKOG ZAPOVJEDNIŠTVA
SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJE DJELUJE U IME
VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA U VEZI S
KORIŠTENJEM ZRAČNOG PROSTORA, POLIGONA,
ZRAČNIH I POMORSKIH LUKA I OBJEKATA ZA OBUKU OD
STRANE AMERIČKIH ORUŽANIH SNAGA U EUROPI, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2004.

I. USTAVNA OSNOVA

Odredba članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/2001. - pročišćeni tekst i 55/2001) ustavna je osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Memoranduma o suglasnosti između Vlade Republike Hrvatske i Europskog zapovjedništva Sjedinjenih Američkih Država koje djeluje u ime Vlade Sjedinjenih Američkih Država u vezi s korištenjem zračnog prostora, poligona, zračnih i pomorskih luka i objekata za obuku od strane američkih oružanih snaga u Europi, potpisanog u Ramsteinu AB GE 15. srpnja 2004., u izvorniku na engleskom i hrvatskom jeziku (u daljnjem tekstu: Memorandum o suglasnosti).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Dobri bilateralni odnosi između Republike Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država slijede dobre odnose između dviju zemalja i na ostalim područjima međudržavne suradnje. Suradnja Ministarstva obrane Republike Hrvatske s Ministarstvom obrane Sjedinjenih Američkih Država u stalnom je porastu, značajnog je intenziteta i od iznimne je važnosti. Najveći broj aktivnosti u dosadašnjem razdoblju ostvaren je u sklopu izvođenja zajedničkih vojnih vježbi, aktivnosti u okviru programa Partnerstva za mir i NATO aktivnosti, zajedničkim znanstvenim istraživanjima u vojne svrhe, izrade Studije upravljanja resursima obrane između Ministarstva obrane SAD-a i Ministarstva obrane kao i drugim oblicima bilateralnih aktivnosti (susretima na najvišim razinama, posjetima, bilateralnim obrambenim konzultacijama).

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Prijedlogom Zakona potvrđuje se Memorandum o suglasnosti, kako bi njegove odredbe u smislu članka 140. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/01 i 55/01) postale dio unutarnjeg pravnog poretka.

Osnovni cilj sklapanja ovog Memoranduma o suglasnosti jest intenziviranje aktivnosti na jačanju partnerskih odnosa te promicanje dosadašnje dobre suradnje na području obrane.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE AKTA

Provedba Zakona o potvrđivanju Memoranduma odvijat će se kroz redovite aktivnosti Ministarstva obrane te će se za njegovo provođenje koristiti sredstva iz Državnog proračuna namijenjena radu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje Zakona o potvrđivanju Memoranduma o suglasnosti po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora («Narodne novine», broj 6/02. – pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. S obzirom na interes Republike Hrvatske u području obrane za što žurnije stupanje Memoranduma o suglasnosti na snagu, te imajući u vidu da su aktivnosti koje su predmet reguliranja ovog Memoranduma o suglasnosti u tijeku ili se vrše pripreme za početak suradnje i koordinacije te zajedničkih programa, potrebno je što skorije stvoriti uvjete za njegovo stupanje na snagu. Bilateralnim obrambenim konzultacijama održanim od 21. do 24. srpnja 2004. u Washingtonu američka strana izrazila je namjeru ulaganja određenih financijskih sredstava u uređivanje poligona Slunj, s tim da se navedena sredstva mogu koristiti tek kad Memorandum o suglasnosti stupi na snagu.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu, ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj prijedlog Zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

VI. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O SUGLASNOSTI IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKOG ZAPOVJEDNIŠTVA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJE DJELUJE U IME VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA U VEZI S KORIŠTENJEM ZRAČNOG PROSTORA, POLIGONA, ZRAČNIH I POMORSKIH LUKA I OBJEKATA ZA OBUKU OD STRANE AMERIČKIH ORUŽANIH SNAGA U EUROPI

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora («Narodne novine» broj 28/96.), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske predlaže se pokretanje postupka donošenja Zakona o potvrđivanju Memoranduma o suglasnosti po hitnom postupku.

Nacrt konačnog prijedloga Zakona o potvrđivanju Memoranduma o suglasnosti glasi:

KONAČNI PRIJEDLOG

ZAKON

O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O SUGLASNOSTI IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKOG ZAPOVJEDNIŠTVA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJE DJELUJE U IME VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA U VEZI S KORIŠTENJEM ZRAČNOG PROSTORA, POLIGONA, ZRAČNIH I POMORSKIH LUKA I OBJEKATA ZA OBUKU OD STRANE AMERIČKIH ORUŽANIH SNAGA U EUROPI

Članak 1.

Potvrđuje se Memorandum o suglasnosti između Vlade Republike Hrvatske i Europskog zapovjedništva Sjedinjenih Američkih Država koje djeluje u ime Vlade Sjedinjenih Američkih Država u vezi s korištenjem zračnog prostora, poligona, zračnih i pomorskih luka i objekata za obuku od strane američkih oružanih snaga u Europi, potpisan u Ramsteinu AB GE, dana 15. srpnja 2004., u izvorniku na hrvatskom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Memoranduma o suglasnosti iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na hrvatskom jeziku glasi:

MEMORANDUM O SUGLASNOSTI

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

I

EUROPSKOG ZAPOVJEDNIŠTVA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJE DJELUJE U IME VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

U VEZI S KORIŠTENJEM ZRAČNOG PROSTORA, POLIGONA, ZRAČNIH I POMORSKIH LUKA I
OBJEKATA ZA OBUKU OD STRANE AMERIČKIH ORUŽANIH SNAGA U EUROPI.

Vlada Republike Hrvatske i Europsko Zapovjedništvo Sjedinjenih Američkih Država (u daljnjem tekstu: «Stranke»)

RAZMATRAJUĆI svoja prethodna iskustva i plodonosnu suradnju na području obrane,

NAGLAŠAVAJUĆI činjenicu da će se spona prijateljstva i suradnje i dalje razvijati i jačati pod načelom zajedničkih i općih interesa, te da će iste promicati zajedničke interese obiju država, kao i mir i sigurnost u svijetu,

POTVRĐUJUĆI primjenjivost ovog Sporazuma između država Stranaka Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje sudjeluju u Partnerstvu za mir u vezi sa Sporazumom o pravnom položaju njihovih snaga (PfP SOFA), od 19. lipnja 1995., a glede svih pitanja koja se u navedenom Sporazumu spominju, te sveukupnog osoblja Sjedinjenih Američkih Država koje se u Republici Hrvatskoj nalazi u vezi s ovim Sporazumom,

U ŽELJI da se ojača vojna suradnja, te unaprijedi interoperabilnost, spremnost i učinkovitost njihovih oružanih snaga, složili su se na sljedeći način:

ČLANAK I.

Svrha i područje primjene

Svrha ovog Memoranduma o suglasnosti između Vlade Republike Hrvatske i Europskog Zapovjedništva Sjedinjenih Američkih Država, koje djeluje u ime Vlade Sjedinjenih Američkih Država koje predstavlja Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država, jest utvrđivanje uvjeta pod kojima se Sjedinjenim Američkim Državama za svrhu obuke i vježbi dopušta korištenje zračnog prostora, zračnih luka, poligona, pomorskih luka i objekata za obuku, koje je odredila Republika Hrvatska, a što se temelji na prijedlozima koje je izložila Skupina za zajedničko planiranje i upravljanje u skladu s ovim Memorandumom.

ČLANAK II.
Pojmovi

CSAG	Combined Scheduling and Administration Group - Skupina za zajedničko planiranje i upravljanje. Vidi Članke IV i V.
EUCOM	United States European Command – Europsko Zapovjedništvo Sjedinjenih Američkih Država
MOU	Memorandum of Understanding – Memorandum o suglasnosti između Republike Hrvatske i Europskog Zapovjedništva Sjedinjenih Američkih Država koje djeluje u ime Vlade Sjedinjenih Američkih Država glede korištenja zračnog prostora, poligona, zračnih i pomorskih luka i objekata za obuku od strane snaga Sjedinjenih Američkih Država u Europi
PfP SOFA	Sporazum između državama stranaka Sjevernoatlantskog saveza i drugih država koje sudjeluju u Partnerstvu za mir u vezi sa statusom njihovih snaga. Članak I. ovog sporazuma uključuje tekst NATO SOFA-e.
NATO SOFA	Sporazum između stranaka Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga.
CCL	Croatia Control, Croatian Air Navigation Services, Limited-Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
FIR	Flight Information Region-Područje letnih informacija
RH	Država primateljica, Vlada Republike Hrvatske
SAD	Država šiljateljica, Vlada Sjedinjenih Američkih Država
VU	Visiting Unit – Gostujuća postrojba, uključuje članove Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, te civilnu sastavnicu koja prati Oružane snage Sjedinjenih Američkih Država u Hrvatskoj, u skladu s ovim Memorandumom

ČLANAK III.
Osoblje

1. Po dolasku na teritorij Republike Hrvatske, članovi VU uživat će status u skladu s odredbama Čl. III. NATO SOFA-e kako je to određeno Čl. I. PfP SOFA-e. Osoblje VU je po ulasku ili izlasku s teritorija države šiljateljice obvezno imati:
  - a) Važeću putovnicu ili identifikacijsku ispravu izdanu od strane SAD, koja sadrži ime i prezime, datum rođenja, čin i broj (ako ga ima), vrstu službe i sliku. Istu putovnicu ili identifikacijsku ispravu moraju pokazati na zahtjev nadležnih vlasti RH.
  - b) VU će najmanje 48 sati prije dolaska na teritorij RH, za aktivnosti utemeljene ovim MOU, dostaviti podatke o broju osoblja, vozila, zrakoplova i brodova koji ulaze na hrvatski teritorij zbog sudjelovanja u aktivnostima vojne obuke.
2. RH će bez provjere vozačkih sposobnosti ili plaćanja pristojbi kao važeće prihvatiti vozačke dozvole koje je izdalo nadležno vojno ili civilno tijelo SAD, ili bilo koje od njezinih zamjenskih tijela, u skladu s odredbama Čl. IV NATO SOFA-e.
3. RH će osigurati zaštitu i sigurnost osoblja Sjedinjenih Američkih Država prema prosudbi nadležnih tijela RH, dok će bilo koja dodatna sigurnosna mjera koju se osigura na zahtjev SAD biti provedena i naplaćena kako su to međusobno unaprijed dogovorile Stranke.

4. VU ima pravo poduzeti sve antiterorističke mjere, kao i one za zaštitu snaga kako je predviđeno u NATO SOFA-i. VU ima pravo održavati red u svim vojnim taborima, objektima ili drugim prostorijama u kojima su smješteni. VU može poduzimati odgovarajuće mjere kako bi osigurala održavanje reda i sigurnosti na takvim prostorima. Izvan tih prostora VU će djelovati samo u dogovoru ili zajedno s vlastima RH.

ČLANAK IV.

Aktivnosti vojne obuke

1. CSAG će biti koordinacijsko tijelo za aktivnosti vojne obuke. CSAG će svesti na najmanju moguću mjeru nepovoljne učinke aktivnosti vojne obuke na javne i ekonomske aktivnosti, zdravlje ljudi, prirodu, te okoliš u RH.
2. RH ima prioritet s obukom i pitanjima u slučaju spora.
3. VU će imati kontrolirani pristup bez pratnje u zračni prostor, zračne baze, na poligone, pomorske luke i objekte za obuku koji su odobreni za obuku VU. Detaljna pravila i standardni operativni postupci (SOP-standard operating procedures), temeljeni na postojećim propisima RH, utvrdit će se provedbenim sporazumima u skladu sa zahtjevima CSAG-a.
4. VU će koristiti zračni prostor namijenjen za letenje hrvatskih vojnih zrakoplova, a koji je objavljen na način uobičajen u zrakoplovstvu (AIP) za njihovu praktičnu obuku, uključujući operacije po danu i noći, te operacije na visokim i malim visinama.
5. VU će platiti troškove za usluge koje im pružaju civilni subjekti prema javno objavljenim tarifama ili sklopljenim sporazumima, osim za korištenje vojnih objekata i infrastrukture Ministarstva obrane RH i OS RH. Zrakoplovi u vlasništvu ili koji se koriste od strane ili u ime VU neće podlijevati plaćanju pristojbi za slijetanje ili parking u hrvatskim vojnim bazama niti naknadi za prelete ili zračnu navigaciju dok su u hrvatskom zračnom prostoru.

ČLANAK V.

Skupina za zajedničko planiranje i upravljanje

1. Ovim MOU osniva se CSAG, združeni stručni tim, sastavljen od hrvatskih i američkih predstavnika. Hrvatski predstavnici u CSAG-u su stalni i povremeni članovi čija će zadaća biti koordinacija svih pitanja vezanih za nadzor poligona, operativnih postupaka, te planske i operativne provedbe operacija Snaga Sjedinjenih Američkih Država.
2. Hrvatski stalni predstavnici i njihovi zamjenici u CSAG-u imenovat će se iz:
  - Ministarstva obrane Republike Hrvatske –voditelj tima;
  - Ministarstva unutarnjih poslova;
  - Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka;
  - Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva;
  - Ministarstva vanjskih poslova;
  - Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o.

3. Američki stalni predstavnici i njihovi zamjenici u CSAG-u imenovat će se iz:
  - Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu
  - Zračnih snaga Sjedinjenih Američkih Država u Europi
  - Pomorskih snaga Sjedinjenih Američkih Država u Europi
  - Snaga Mornaričkog pješništva Sjedinjenih Američkih Država u Europi
  - Kopnenih snaga Sjedinjenih Američkih Država u Europi
  - Zapovjedništva za posebne operacije u Europi
4. Voditelj hrvatske skupine bit će predsjednik CSAG-a i voditelj hrvatske strane. Glavni predstavnik američke strane bit će dopredsjednik u skladu s Poslovníkom o radu CSAG-a.
Stručnjaci za pojedina područja, a koji nisu članovi CSAG-a, mogu sudjelovati na zahtjev CSAG-a, ukoliko određena misija to bude zahtijevala.
5. CSAG će biti odgovoran za:
  - a. Dogovaranje načina i parametara uporabe već objavljenih zona i koridora koje koriste hrvatski vojni zrakoplovi, te utvrđivanje prijedloga geografskih granica za pojedinačne poligone za obuku i zračnih koridora, uključujući i skiciranje koridora za niske letove i područja operacija, a na temelju hrvatske zakonske regulative, te poštujući rokove propisane od strane ICAO – a;
  - b. Utvrđivanje dugoročnih planova i SOP-ova za obuku i vježbe;
  - c. Usklađivanje odobrenih združenih operacija zahtjeva obuke;
  - d. Koordinacija i usklađivanje odobrenih aktivnosti u zračnom prostoru nadležnosti FIR Zagreb, sukladno s Čl. III, st. 1 ovog MOU, te u skladu s Poslovníkom o radu CSAG-a.
  - e. Izradu nacrtá provedbenih sporazuma temeljenih na ovom MOU.

ČLANAK VI. Planiranje

1. RH odobrit će godišnji plan temeljen na prijedlogu CSAG-a, koji će uključivati raspored s predloženim planom vježbi i koji će se po potrebi ažurirati ili mijenjati. Godišnji plan bit će odobren sukladno nacionalnom zakonodavstvu RH. Kada se mijenja datum planirane vježbe, VU će izvijestiti RH o svojim zahtjevima najkasnije deset dana od početka tekućeg mjeseca za sljedeći mjesec.
2. Obavijesti i obrasce o zahtjevima za korištenje poligona, zabranjenih, uvjetno zabranjenih i opasnih područja, VU će u skladu s planom CSAG-a podnositi u Operativno središte HRZ i PZO. Ukoliko VU podnese zahtjev za korištenje poligona u razdoblju koje je već dodijeljen na korištenje hrvatskim Oružanim snagama, Operativno središte HRZ i PZO će predložiti bilo koji od dostupnih poligona, odbiti zahtjev VU ili odgoditi planiranu aktivnost.

ČLANAK VII. Objavljivanje zrakoplovnih informacija

CCL će na zahtjev Operativnog središta HRZ i PZO javno obznaniti sve relevantne informacije vezane za strukturu i organizaciju zračnog prostora i odgovarajuće postupke za provođenje odobrene obuke i vježbe putem standardnih publikacija na način uobičajen u zrakoplovstvu, sukladno s ICAO standardima, odredbama nacionalnih zakona i pripadajućih pravilnika.

ČLANAK VIII.

Procedure za ulazak, izlazak i korištenje zračnog prostora Područja letnih informacija Zagreb

VU će primjenjivati GAT postupke za ulazak, izlazak i korištenje zračnog prostora FIR Zagreb, s izuzetkom posebno određenog zračnog prostora (R, D, TSA i Low Level Corridors) koji će koristiti kao OAT, a što će biti utvrđeno posebnim provedbenim sporazumom s CCL-om.

ČLANAK IX.

Postupci za korištenje zračnih i pomorskih luka, poligona i objekata za obuku

1. Korištenje zračnih i pomorskih luka, poligona i objekata za obuku bit će u skladu s provedbenim sporazumima i standardnim operativnim procedurama koje usklađuje CSAG. Oružane snage Republike Hrvatske imaju prioritet u pravu na korištenje.
2. O korištenju civilnih zračnih luka VU izravno će pregovarati s operatorima aerodroma, a o korištenju civilnih pomorskih luka VU izravno će pregovarati s lučkom upravom i ovlaštenim koncesionarom. O svakom sklopljenom sporazumu CSAG će biti izviješten, te će mu biti i proslijeđen. Zrakoplovi i brodovi različiti od redovnih komercijalnih zrakoplova i brodova, a koje koristi Vlada Sjedinjenih Američkih Država u vezi s aktivnostima iz ovog MOU u Republici Hrvatskoj, bit će oslobođeni carinskih pristojbi, carinskih kontrola i poreza. VU neće platiti troškove preleta, zračne ili pomorske navigacije. Korištenje civilnih zračnih i pomorskih luka ne smije ugrožavati sigurnost i redovno odvijanje civilnog prometa.

ČLANAK X.

Financijska pitanja

1. Financijske obveze Stranaka u ovom MOU ovisit će o raspoloživosti dodijeljenih novčanih sredstava u skladu s pripadajućim državnim zakonima.
2. Troškovi će biti usuglašeni po načelu 'slučaj po slučaj' unutar CSAG-a, a u skladu s PFP SOFA-om. Troškovi VU za korištenje vojnih poligona, dobara i usluga neće biti veći od onih koje za iste namjene plaćaju i Hrvatske Oružane snage.

ČLANAK XI.

Izvođenje manjih konstrukcija

Kako bi zadovoljila svoje potrebe za obuku i sigurnost, VU može izvesti manju konstrukciju na ili blizu objekata za obuku u Slunju i Gašincima, na uzletištu u Puli, Zadru i Udbini (koja ne ugrožava sigurnost letenja), te u lučkim objektima u Splitu, Rijeci i Dubrovniku.

Pojedinosti koje se tiču manjih konstrukcija će biti dijelom izdvojenog sporazuma između Stranaka.

ČLANAK XII.

Sigurnost letenja, istrage nesreća i katastrofa, operacije traganja i spašavanja

1. Za vrijeme izvođenja svojih operacija, VU će poštivati zakonodavstvo RH.
2. Povjerenstvo za istraživanje nesreća iz Čl. 124 Zakona o zračnom prometu RH (Narodne Novine br. 132/98), a u dodatku članovima koje je imenovalo Ministarstvo obrane, uključivat će predstavnike VU. Ova odredba ne sprječava mogućnost neovisne i istodobne istrage od strane VU, premda su nalazi navedenog Povjerenstva jedini bitni nalazi za RH.

3. U slučaju nesreće zrakoplova koja bi uključivala i opremu ili osoblje VU, VU i RH će u potpunosti surađivati u operacijama traganja i spašavanja, pri čemu će osiguravati područje mjesta nesreće, te ujedno u provođenju istrage vezane za aktivnosti iz ovog MOU. Nadležna tijela RH imat će primarnu odgovornost za utvrđivanje prikladnih sigurnosnih mjera za samo područje mjesta nesreće. Bude li potrebno, VU će se uskladiti s RH u vezi s bilo kakvom istragom nesreće. VU će imati pravo na promatrača koji će nazočiti bilo kojoj istrazi koju provodi RH. VU i RH imat će neograničenu mogućnost ulaska na mjesto nesreće. VU će zadržati nadzor nad bilo kakvim oštećenim vlasništvom VU, te će imati pravo na provođenje dodatnih mjera osiguranja u unutarnjem perimetru mjesta nesreće, pravo i obvezu na uklanjanje oštećenog vlasništva VU. VU i RH će surađivati u razmjeni informacija vezanih za bilo kakvu nesreću. Povjerljivi sigurnosni materijali o istrazi neće se javno obznani. VU će imati presliku bilo kojeg izvješća o nesreći koju sastavi nadležno tijelo RH, a koja se odnosi na snage VU i aktivnosti vezane za ovaj MOU.
  - a. RH će osigurati svu potrebnu pomoć kako bi osigurao koordinaciju za potrebnu kopnenu ili zračnu medicinsku evakuaciju osoblja VU u medicinske objekte RH.
  - b. RH će osigurati zbrinjavanje i njegu sveukupnog osoblja VU kojemu treba medicinska potpora RH.
  - c. RH će osigurati medicinski siguran povratak bilo kojeg od osoblja VU, koje ostane na liječenju u medicinskom objektu RH u trenutku prestanka bilo kakve vojne aktivnosti.
  - d. VU će skupiti, prevesti i odložiti sav medicinski otpad proizveden u vezi s medicinskim uslugama za vrijeme vojnih aktivnosti VU.
  - e. Troškovi vezani za ove operacije pokriveni su Čl. X ovog MOU.
4. Sprovi gledi sigurnosti letenja, zrakoplovnih nesreća ili istraga katastrofa, te operacija traganja i spašavanja koje nisu riješile same Stranke, proslijedit će se na razini CSAG-a, poštujući zakone i propise RH, i u načelu odredbe NATO STANAG 3531 o sigurnosti istraga i izvješćivanja o nesrećama/događajima koji uključuju vojne zrakoplove i/ili projekte.

ČLANAK XIII. Pitanja žrtava

U slučaju ozljede ili smrti stanovnika RH za vrijeme aktivnosti VU, u kojem je možda sudjelovalo osoblje VU, liječnik iz RH će obaviti pregled ili obdukciju u vrijeme i na mjestu koje će odrediti RH. Liječnik ili drugi odgovarajući medicinski stručnjak iz VU će imati pravo nazočiti i promatrati pregled ili obdukciju. Ukoliko VU to zatraži, RH će joj osigurati presliku izvješća o pregledu ili obdukciji.

ČLANAK XIV. Zaštita prirode i okoliša

1. Zaštita prirode i okoliša predstavlja poseban interes RH, i njemu će se pridati posebna pozornost.
2. VU će poštivati zakonodavstvo RH, koje regulira pitanja zaštite okoliša.
3. Za vrijeme provedbe aktivnosti, sljedeće radnje neće biti dozvoljene bez posebnog odobrenja RH:

- a. Preleti i korištenje zračnog prostora i kopnenih i/ili pomorskih prostora Nacionalnih parkova Brijuni, Risnjak, Sjeverni Velebit, Plitvička jezera, Paklenica, Kornati, Krka i Mljet, Parkova prirode Medvednica, Telašćica, Papuk, Učka, Žumberak-Samoborsko gorje, Kopački rit, Lonjsko polje, Vransko jezero i Biokovo; rezervata divljači, te ornitoloških i zooloških rezervata.
  - b. Preleti preko Parka prirode Velebit na visini manjoj od 3000 m iznad terena (FL 120);
  - c. Spaljivanje otpada;
  - d. Namjerno ispuštanje goriva, neiskorištenog i neispaljenog i drugog oružja u okolišu, izvan prostora izričito određenih za tu svrhu.
4. Prije prve upotrebe poligona RH, Ministarstvo obrane RH i VU izvest će početni pregled okoliša za svaki poligon.
  5. U slučaju iznenadnog onečišćenja u okolišu, VU će putem Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država o tome odmah izvijestiti voditelje:
    - a. Stožera za provedbu Plana intervencija u slučaju iznenadnog onečišćenja mora u RH;
    - b. Državnog Eko-stožera za provedbu Plana intervencije u zaštiti okoliša ;
    - c. Stožera za provedbu Državnog plana za zaštitu voda .

ČLANAK XV.

Štete

1. Bilo kakva potraživanja naknade štete nastale kao posljedice aktivnosti iz ovog MOU bit će vođena u skladu s odredbama Čl. VIII NATO SOFA-e.
2. VU se obvezuje odmah nakon iznenadnog onečišćenja okoliša pristupiti sanaciji i uređenju onečišćenog okoliša u koordinaciji s ovlaštenim stručnim institucijama RH.

ČLANAK XVI.

Izveščivanje javnosti

1. CSAG je nadležan za pripreme svih informativnih materijala namijenjenih javnosti i tijelima državne uprave glede aktivnosti koje se izvode u skladu s ovim MOU.
2. Sve informacije koje se trebaju javno objasniti u RH, odobrit će nadležna tijela RH, Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu i relevantne službe VU.

ČLANAK XVII.

Nadležnost

Nadležno tijelo za provođenje ovog MOU u RH je Ministarstvo obrane RH.

ČLANAK XVIII.

Provedbeni sporazumi

Stranke mogu sklopiti zasebne provedbene sporazume kako bi omogućile izvršenje ovog MOU. Takve provedbene sporazume sklopit će Ministarstvo obrane, a supotpisat će ih ovlašteni predstavnici trgovačkog društva ili ministarstva koje je nadležno za pojedinačne sporazume koji su u pitanju.

ČLANAK XIX.
Trajanje Memoranduma

Ovaj MOU ostaje na snazi za razdoblje od pet godina od dana stupanja na snagu. Nakon toga trajanje mu može biti produženo za isto vremensko razdoblje, osim ako jedna od Stranaka u pisanom obliku diplomatskim putem ne izvijesti drugu Stranku o svojoj namjeri da ga otkáže, ili pak izrazi svoju želju za postizanjem novog MOU. Svaka od stranaka može u svako doba otkazati ovaj MOU nakon prve godine dana. Obavijest o otkazu ili sklapanju novog MOU mora se dostaviti u pisanom obliku diplomatskim putem najkasnije šest mjeseci unaprijed.

ČLANAK XX.
Izmjene Memoranduma

Ovaj MOU može se izmijeniti ili dopuniti u bilo koje vrijeme i uz uzajamni pristanak obiju Stranaka. Izmjene i dopune moraju biti u pisanom obliku i uključivati puni naziv i datum sklapanja MOU koji se izmjenjuje.

ČLANAK XXI.
Rješavanje sporova

Bilo kakvi sporovi glede tumačenja ili primjene ovog MOU riješit će se konzultacijama između Stranaka, te se neće upućivati na rješavanje trećoj strani, domaćem ili međunarodnom sudu. U slučaju neusklađenosti ovog MOU i Pfp SOFA-e, mjerodavna je Pfp SOFA.

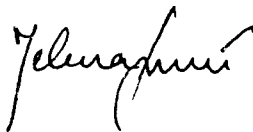
ČLANAK XXII.
Stupanje na snagu

Ovaj Memorandum stupit će na snagu danom primitka zadnje pisane obavijesti diplomatskim putem kojom se stranke međusobno izvješćuju da su ispunjeni uvjeti propisani nacionalnim zakonodavstvom za njegovo stupanje na snagu.

Prihvativši gore navedene odredbe, dolje potpisani i propisno ovlašteni predstavnici Stranaka potpisali su ovaj MOU.

Potpisano u Ramstein AB GE dana 15 July 2004., u dva izvornika, na hrvatskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA VLADU REPUBLIKE HRVATSKE

ZA EUROPSKO ZAPOVJEDNIŠTVO
SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

Članak 3.

Provedba ovog Zakona u djelokrugu je središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovog Zakona, Memorandum o suglasnosti iz članka 1. ovog Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, nakon njegovog stupanja na snagu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

HRVATSKI SABOR

**Predsjednik
Hrvatskoga sabora**

Vladimir Šeks, v.r.

**KLASA:
Zagreb**

O B R A Z L O Ž E N J E

KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O POTVRĐIVANJU MEMORANDUMA O SUGLASNOSTI IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKOG ZAPOVJEDNIŠTVA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJE DJELUJE U IME VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA U VEZI S KORIŠTENJEM ZRAČNOG PROSTORA, POLIGONA, ZRAČNIH I POMORSKIH LUKA I OBJEKATA ZA OBUKU OD STRANE AMERIČKIH ORUŽANIH SNAGA U EUROPI

Člankom 1. Konačnog prijedloga Zakona propisano je da se potvrđuje Memorandum o suglasnosti između Vlade Republike Hrvatske i Europskog zapovjedništva Sjedinjenih Američkih Država koje djeluje u ime Vlade Sjedinjenih Američkih država u vezi s korištenjem zračnog prostora, poligona, zračnih i pomorskih luka i objekata za obuku od strane američkih oružanih snaga u Europi, potpisan u Ramsteinu AB GE 15. srpnja 2004. u skladu s odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 41/2001. – pročišćeni tekst i 55/01.) čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana odredbama Memoranduma o suglasnosti.

Članak 2. sadrži tekst Memoranduma o suglasnosti u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. utvrđeno je da je provedba Zakona o potvrđivanju Memoranduma o suglasnosti u djelokrugu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane.

Člankom 4. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu Zakona, Memorandum o suglasnosti nije na snazi, te da će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti nakon njegovog stupanja na snagu.

Člankom 5. utvrđuje se dan stupanja na snagu Zakona.